

بیانیه ریسک

این بیانیه در راستای اجرای ماده ۱۷ دستورالعمل معاملات قرارداد اختیار معامله در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، مصوب مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، توسط شرکت بورس اوراق بهادار تهران تنظیم شده است و باید پیش از آغاز معاملات به امضای مشتری برسد. با توجه به ریسک در معاملات قراردادهای اختیار معامله، مشتری با امضای این بیانیه، آگاهی و پذیرش خود را نسبت به ضوابط و موارد زیر اعلام می‌کند:

(۱) محدود نشدن حداکثر ضرر به وجوه تضمین پرداخت شده توسط مشتری: دارنده موقعیت باز خرید در اعمال حق خود، مختار است و در صورت صرف نظر کردن از اعمال قرارداد، تنها مبلغی (قیمت قرارداد و کارمزد اختیار معامله) را که در ازای این حق پرداخت کرده است، از دست می‌دهد. به بیان دیگر دارنده موقعیت باز خرید می‌تواند در هر شرایطی، از اعمال اختیار خودداری کرده و هزینه او محدود به همان مبلغ اولیه‌ای است که برای ایجاد حق یا اختیار به فروشنده پرداخت نموده است. اما دارنده موقعیت باز فروش در صورت درخواست اعمال خریدار متعهد به انجام موضوع قرارداد می‌باشد. در همین راستا به منظور تضمین ایفاء تعهدات مشتری، وجهی در قالب شرط ضمن عقد ذیل عناوین وجه تضمین اولیه، لازم، جبرانی و اضافی (حسب مورد) توسط کارگزار از او دریافت می‌شود. با توجه به ویژگی‌های اهرمی قرارداد اختیار معامله، ریسک دارنده موقعیت باز فروش محدود به وجه تضمین سپرده شده نخواهد بود، بلکه ممکن است ضرر و زیانی به میزان چندین برابر وجوه تضمین مشتری به حساب وی منظور گردد.

(۲) خسارت‌های عدم ایفاء تعهدات: مبلغی است که به عنوان وجه التزام بابت عدم ایفاء تعهدات دارندگان موقعیت‌های باز فروش، براساس شرایط مندرج در مشخصات قرارداد و بر اساس دستورالعمل اخذ می‌شود.

(۳) رعایت سقف‌های پیش‌بینی شده: در صورت اعلام بورس مبنی بر رعایت سقف‌های مربوط به قراردادهای اختیار معامله در یک نماد معین، موقعیت‌های باز و هم‌جهت نباید از سقف‌های تعیین شده تجاوز کند. سقف موقعیت‌های باز در سطح مشتری، کارگزار و بازار و سقف موقعیت‌های هم‌جهت در سطح مشتری و کارگزار در مشخصات قرارداد تعیین می‌شود. همچنین بورس می‌تواند حداکثر تعداد مجاز قرارداد اختیار معامله به ازای هر سفارش را تحت عنوان سقف سفارش تعیین و در مشخصات قرارداد اعلام کند.

(۴) احتمال کاهش نقدشوندگی بازار تحت شرایط خاص: متداول‌ترین روش خروج از بازار قراردادهای اختیار معامله، انجام معامله متقابل موقعیت باز فعلی (معامله معکوس) مشتری است. مشتری ممکن است در شرایط خاص با توجه به نیروهای عرضه و تقاضا و تغییرات قیمت روزانه، در زمان مناسب (و با قیمت مورد نظر) نتواند از بازار خارج شود و زیانی به وی تحمیل شود. در این صورت مشتری حق اعتراض ندارد.

(۵) اثر توقف نماد معاملاتی: توقف و بازگشایی نماد معاملاتی قراردادهای اختیار معامله، به‌طور هم‌زمان با توقف و بازگشایی سهم پایه در بازار نقدی و به یک روش انجام می‌شود. در شرایط خاصی طبق دستورالعمل، سازمان یا مدیرعامل شرکت

بورس می‌تواند دستور توقف نماد معاملاتی را صادر کند. بازگشایی مجدد نماد تحت شرایطی می‌تواند بر سود و زیان موقعیت‌های باز تاثیرگذار باشد.

۶) اطلاعات مندرج در مشخصات قرارداد و سایر مقررات مربوطه: آشنایی با مقررات، به مشتری امکان می‌دهد تا از حقوق و تعهدات خود، آگاهی و پذیرش کامل داشته باشد. مطالعه دقیق اطلاعیه‌ها، بیانیه ریسک، قرارداد مشتری-کارگزار، دستورالعمل معاملات و سایر مقررات مرتبط، از الزامات فعالیت در این بازار بوده و کارگزار و بورس مسئولیتی در خصوص فقدان آگاهی مشتری نخواهند داشت.

۷) اهمیت و مدیریت تاریخ سررسید و سبک اعمال تعیین شده در قرارداد: تاریخ سررسید، تاریخی است که پس از آن، قرارداد اختیار معامله منقضی می‌شود. دارنده موقعیت باز خرید می‌تواند براساس سبک اعمال تعیین شده در مشخصات قرارداد، قرارداد اختیار معامله خود را اعمال کند. براساس ضوابط این دستورالعمل، دارنده موقعیت باز خرید در صورت تمایل به اعمال قرارداد اختیار معامله، باید درخواست اعمال و نوع تسویه خود را در مهلت مقرر در مشخصات قرارداد ارائه نماید.

۸) اطلاع از شرایط لازم جهت اعمال موقعیت‌های باز خرید: اجرای درخواست اعمال فیزیکی قرارداد اختیار معامله خرید، مستلزم تأمین ارزش اعمال قرارداد اختیار معامله به‌علاوه هزینه‌های اعمال توسط دارنده موقعیت باز خرید و اجرای درخواست اعمال فیزیکی قرارداد اختیار معامله فروش، مستلزم وجود دارایی پایه متناسب با موقعیت‌های باز درخواستی برای اعمال در کد مالکیت دارنده موقعیت باز خرید به‌علاوه هزینه‌های اعمال در زمان مشخص شده در مشخصات قرارداد است. لازم به ذکر است که اعلام موافقت با تسویه نقدی دال بر اجرای نهایی نوع تسویه انتخاب شده نمی‌باشد و مشتری باید در صورت عدم توافق طرف مقابل با تسویه نقدی، درخواست اعمال خود را مجدداً در روز تسویه فیزیکی ارائه نماید.

۹) انجام تسویه نقدی به کسری از اندازه قرارداد: صرفاً در تسویه نقدی حسب اعلام در مشخصات قرارداد، دارندگان موقعیت باز خرید می‌توانند در صورت تمایل، موافقت خود را با تسویه به کسری از اندازه قرارداد اعلام نمایند. در تسویه فیزیکی، امکان اعمال قرارداد اختیار معامله به میزان کسری از اندازه قرارداد وجود ندارد.

۱۰) آگاهی از کارمزدها و کسور قانونی: کارمزدهای بازار قراردادهای اختیار معامله، شامل کارمزد معاملات و کارمزد اعمال است. کارمزد اعمال از همه دارندگان موقعیت بازی که قرارداد اختیار معامله آنها تسویه نقدی و یا فیزیکی شده است، اخذ می‌شود. همچنین چنانچه تسویه به‌صورت فیزیکی باشد، از همه دارندگان موقعیت باز فروش در قرارداد اختیار معامله خرید و همه دارندگان موقعیت باز خرید در قرارداد اختیار معامله فروش که سهم پایه موضوع قرارداد را به طرف مقابل تحویل می‌دهند، مالیات اخذ خواهد شد.

(۱۱) ثبت سفارش ها و اولویت بندی ها: همه مشتریان به منظور فعالیت در بازار مشتقه باید فرم بیانیه ریسک و قرارداد فی مابین مشتری و کارگزار را نزد کارگزار تکمیل و امضا کنند. فرم بیانیه ریسک توسط بورس تهیه و ابلاغ می شود. انواع سفارش و اعتبار آن در بازار مشتقه به شرح "دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران"، مصوب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار است که براساس ملاحظات فنی، توسط بورس انتخاب می شود. اجرای سفارش های ثبت شده در سامانه معاملاتی بر اساس اولویت قیمت و در صورت برابری قیمت ها، بر اساس اولویت زمانی ثبت سفارش انجام می شود.

(۱۲) خطای کاربری یا سامانه معاملاتی: اگر کارگزار به دلیل خطای کاربری یا سامانه معاملاتی، نسبت به معاملات معترض باشد، باید مراتب اعتراض خود را با ذکر دلیل برای رسیدگی تا پایان معاملات همان روز به بورس اعلام کند. تصمیم مدیرعامل بورس در این زمینه لازم الاجرا است. چنانچه کارگزار و بورس در اثر اختلالات مخابراتی و سیستم های الکترونیکی و سایر عواملی که خارج از اراده کارگزار و بورس می باشد، قادر به اجرای سفارش های مشتری نباشند و به واسطه این اختلالات، خسارتی به مشتری وارد آید، مسئولیتی متوجه کارگزار و بورس نخواهد بود.

به موجب این سند، اینجانب/این شرکت بیانیه ریسک را دریافت و مطالعه نموده و ضمن اعلام اطلاع از کلیه مقررات و خصوصیات معاملاتی و تمامی ریسک هایی که در بازار قرارداد اختیار معامله متصور بوده و یا احتمال وقوع دارد و نیز با شناخت و درک کامل از ماهیت امر و پذیرش مقررات مربوطه، مراتب را تایید کرده و ملتزم می گردد.